

BĒRNU VALODAS ASPEKTI KONSTRUKTĪVAJĀ DARBĪBĀ

The Aspects of the Development of Children Speech in their Constructive Activity

Ineta Aizporiete

Latvijas Universitāte, Latvija

E-pasts: ineta1308@tvnet.lv

Abstract. *One of the most important task of the pre – school pedagogical process is to promote the development of the children thinking and imagination. One of the method is the constructive activity which aim is to develop the children abstractive thinking and imagination. Constructive activity concerns several children processes of cognition, it promotes the perceptivities, thinking, imagination, understanding of the environment, it makes the child to think of the colours, shapes and connections of the items. Construction promotes the development of the speech, it introduces children with mathematical conceptions and the base of geometry. Wider conceptions and understanding about the construction activities form on the base of practical experience, in the concrete in direct contact with construction materials. Performing researches, analysing the literature we can make conclusions about the significance of the intellectual and mental age, psychological factors and environment in constructive activity.*

Keywords: *constructive activity in pre – school, creative abilities, development of speech and language, drafts, graphical simulation, model, process of cognition, schemas, simulation.*

Ievads

Introduction

Viens no pirmsskolas pedagoģiskā procesa uzdevumiem – sekmēt bērna abstraktās domāšanas un iztēles attīstību. Abstraktā domāšana un iztēle ir īpašas spējas, kuras ir nepieciešamas cilvēka darbībā. Viena no metodēm, kuru mērķis ir bērnu abstraktās domāšanas un iztēles attīstīšanai – ir konstruēšana. Konstruktīvā darbība ir arī runas veicinātāja, jo bērni darbojoties sarunājas savā starpā, tādejādi motivējot savu darbību.

Konstruktīvā darbība skar vairākus bērnu apziņas procesus, tā veicina uztveres spējas, domāšanu, iztēli, izpratni par apkārtējo pasauli, liek bērnam domāt par priekšmetu krāsām, formām un sakarībām, pilnveido un attīsta izziņas procesus. Minēto jomu attīstība nav vienīgais šīs metodes mērķis. Konstruēšana sekmē runas attīstīšanu, izpratni par apkārtējo pasauli, attīsta tehnisko domāšanu, iepazīstina bērnus ar matemātiskiem priekšstatiem un ģeometrijas pamatiem.

Roku pirkstu kustības cilvēkiem pilnveidojas no paaudzes paaudzē. Cilvēki ar rokām veic arvien smalkākus un sarežģītākus darbus, tāda ir bērnu runas attīstības gaita. Vispirms attīstās smalkās roku pirkstu kustības, tad parādās zilbju artikulācija. Visas nākošās runas pakāpes pilnveidošanās atrodas tiešā atkarībā no pirkstu kustību trenēšanas pakāpes.

Pētījuma mērķis: pētīt bērnu valodas attīstības aspektus konstruktīvajā darbībā.

Konstruktīvā darbība **Constructive activity**

Konstruktīvā darbība – tas ir praktiskās darbības mērķis, lai iegūtu iepriekš iecerētu noteiktu gatavu produktu, kas atbilst tās funkcionālie mērķiem. (Pedagoģijas terminu skaidrojošā vārdnīca, 2000)

Konstruēšana bērniem ir cieši saistīta ar spēli, kas atbilst bērna interesēm.

Konstruktīvai darbībai ir vadoša loma bērnu vispusīgajā attīstībā, prasmju un zināšanu pilnveidošanā.

Bērns vecumā no trīs līdz sešiem gadiem ir jūtīgs, atvērts dažādiem iespaidiem. Bērns ir pētnieks sevis un apkārtējās pasaules izziņā. Viņš jauno uztver un pārdzīvo radoši. Bērns sāk orientēties sociālajās situācijās, apzinās savu Es, cenšas īstenot savas vēlmes un nodomus. Šajā vecumā bērns pakāpeniski apgūst cilvēces kultūru, saskarsmes paņēmienus un parāda sevi kā darbības subjektu. Tiek uzskatīts, ka noteicošais ir nevis apgūto zināšanu apjoms, bet emocionāla pasaules uztvere, radoša darbība. Bērībā gūtais ir drošs pamats visai dzīvei.

Bērnu konstruktīvā darbība ir svarīgs audzināšanas un attīstības process. Tā skar vairākus bērnu izziņas procesus (uztveri, domāšanu, iztēli), izpratni par apkārtējo pasauli, liek bērnam domāt par priekšmetu krāsām, formām un sakarībām. Šis ir iemesls, kāpēc konstruktīvā darbība ir pirmsskolas pedagoģijas un bērnu attīstības procesa neaizvietoājama sastāvdaļa.

Konstruēšana sekmē runas attīstīšanu, izpratni par apkārtējo pasauli, attīsta tehnisko domāšanu, iepazīstina bērnus ar matemātiskiem priekšstatiem un ģeometrijas pamatiem.

Praktiskās nodarbības ir galvenā konstruēšanas apgūšanas forma, kur izmanto dažādas metodes un paņēmienus: objekta vērošana, parauga rādīšana un analīze, būves modelēšana un celtniecība pēc shēmas, skices, zīmējuma, rasējuma, fotogrāfijām, attēla, video utt., izmantojot celtniecības materiālu.

A.Makarenko uzsvēra, ka bērna spēlēšanās ar rotaļlietām – materiāliem, no kuriem tas var veidot konstrukcijas, “vīstiešāk saistās ar cilvēku reālo dabu: no materiāliem cilvēks rada vērtības un kultūru..” (Куцакова, 1990)

Angļu psihologs D.Selli uzskata, ka nozīme ir “radošam roku darbam”, kas veicina bērnu domāšanas un runas attīstību. (Куцакова, 1990) Cilvēki ar rokām veic gan smalkākos, gan sarežģītākos darbus. Tāpēc, bērnam ir ieteicams darboties ar konstruēšanas materiāliem, kur ir sīkas detaļas, bērns attīsta pirkstu veiklību, tie kļūst veiklāki un brīvāki. (Куцакова, 1990)

M.Koļcova par pirkstu kustības vēsturi saka, ka tā jau veidojusies cilvēces laika gaitā, kad cilvēki vēl nerunāja, bet, lai sazinātos un saprastu viens otru, izmantoja žestu valodu. Vēlāk žesti sāka savienoties ar izsaučieniem, tāpēc tā arī ir cieši saistīta ar runas attīstību. M.Koļcova apkopojusi arī citu autoru domas par

pirkstu muskulatūras attīstību, piemēram, viņa pieminējusi neirologu un psihiatru V.Behterevu, kas rakstīja, ka roku kustība vienmēr bija cieši saistīta ar runu un veicināja tās attīstību. (Кольцова&Рузина, 2006)

Pēc M.Коļцовas domām, delnu un pirkstu kustības ir tik cieši saistītas ar balss veidotāja aparāta kustībām, ka pastāv visas iespējas tos uzskatīt kā papildus runas orgānu. (Кольцова&Рузина, 2006)

Tas apliecina to, cik svarīga un dabiska ir runas korelācija saistībā ar roku pirkstu kustībām. M.Коļцовas pētījumi pierāda, ka pirmsskolnieku pirkstu sīko kustību vingrinājumi veicina ne tikai runas attīstības intensitāti, bet arī tās kvalitāti. Ja pirksti ir saspringti, nebrīvi, tad arī runas attīstība ir ierobežota. (Кольцова&Рузина, 2006)

L.Jevtjeva runā par to, ka taustes sajūta ir visplašākā, jo taustes šūnas ir izplatītas pa visu ķermeni, tādejādi darbojoties ar konstruēšanas materiāliem bērns pilnveido taustes sajūtas (Jevtjeva, 2004)

Katram bērna radošajam darbam jābūt oriģinālam jaunrades darbam. Tieši jaunrades darbs sekmē radošo spēju attīstību, kas arī ir konstruktīvās darbības svarīgākais uzdevums. Konstruējot bērns mācās ne tikai atšķirt priekšmeta, parauga ārējās īpašības, piemēram, formu, lielumu, uzbūvi, bet arī viņā attīstās izziņāšanas un praktiskā darbība. Konstruktīvā darbība sākas ar reālās īstenības objektu izziņāšanu.

Konstruējot bērns ne tikai vizuāli uztver priekšmeta īpašības, viņš arī praktiski paraugu sadala detaļās, pēc tam saliekot tās modelī. Šādi bērns darbībā īsteno gan analīzi, gan sintēzi.

Darbība, kas ir virzīta uz noteiktu mērķu sasniegšanu, pilnveidojas ne tikai pati par sevi, bet bagātinās arī bērna vizuālā uztvere par priekšmetu apkārtējā pasaulē. Veidojas priekšnosacījums, lai maksimāli attīstītu spējas jau pirmsskolas vecumā, radot padziļinātu priekšmeta un modeļa redzes analīzi. Tā nostiprinās spēja salīdzināt, veikt redzes analīzi procesā, ieskaitot uztveres, domāšanas procesu.

Darbības ar dažādiem priekšmetiem ir galvenais domāšanas apguves līdzeklis. To, ko bērns sākumā veic darbībās ar priekšmetiem, vēlāk var veikt domās, darbojoties ar atmiņā fiksētajiem priekšstatiem un tiem atbilstošajiem vārdiem. Pakāpeniski bērns sāk apjēgt dažādus uzdevumus un to veikšanas veidus. Bērns pats komentē darbību, runa palīdz to īstenot. Tieši ar vārdu notiek priekšmetiskās darbības pārņemšana prāta līmenī. Bērns savu darbību sāk iztēloties un turpmākā attīstībā arī plānot. Tā pirmsskolas vecuma bērniem darbība no haotiski meklējošās kļūst par saprātīgu, mērķtiecīgu darbību. (Комарова, 1985)

Būvējot konstrukciju bērns precīzē un papildina priekšstatus, iepriekš uzzīmējot konstrukcijas stāvokli telpā un sastāvdaļu izvietojumu. Pilnveidojas priekšstati arī tad, kad konstrukciju novieto uz noteiktas plaknes. Tādā veidā, rodas telpisks priekšstats, kas konstruēšanas procesā veidojas ar uzskates materiālu palīdzību.

Konstruktīvās darbības procesā bērniem izveidojas vispārinošs priekšstats. Šie vispārinājumi rodas uz priekšstatu pamata. Bērni iepazīst, ka vairums priekšmetu apkārtnē sastāda vienveidīgu priekšmetu grupu, kas apvienotas vienā jēdzienā kā, piemēram, ēkas, tilti, transports., u.c. Katrā grupā priekšmetiem ir gan kopīgas, gan atšķirīgas pazīmes. Kopīgās pazīmes liecina par to, ka ir kopīgas sastāvošas sastāvdaļas, piemēram, – ēkās – sienas, logi, durvis, jumts; automašīnās – motors, kabīne, piekabe. Sastāvdaļas atšķiras pēc formas, lieluma un materiāla. Atkarīgas šīs atšķirības pēc lietojuma – skolas ēkai ir daudz platu logu, lai klašu telpas būtu gaišas; dzīvojamo māju ēkās ir šaurāki logi, balkons; veikalu ēkām – plašas vitrīnas. Formu un sastāvdaļu lielums atšķirīgs, tomēr galvenās sastāvdaļas paliek nemainīgas. Šādā veidā bērns apgūst konstrukcijas praktisko nozīmi, kas veicina domāšanas attīstību.

A.Ļubļinska pētīt bērnu psiholoģiju, lielu nozīmi veltījusi valodai un runai, uzskatot valodu par vispārīgu, bet runu – par valodas individuālu izpausmi. Bērns runājot izsaka attieksmi gan pret to, par ko runā, gan pret to, ar ko runā. (Ļubļinska, 1979)

Bērns atrodas vidē, kas nemitīgi viņu ietekmē. Nosacīti to var dēvēt par makrovīdi un mikrovīdi. Mikrovide – tā ir ģimene – sabiedrības daļa, kurā bērns pirmo reizi dzird valodu. Ģimenes vide ir tā, kurā bērns psiholoģiski nobriest runai, un tieši šeit bērns apgūst prasmes izmantot valodu kā apkārtējās pasaules izziņas līdzekli, cilvēku saskarsmes un mijiedarbības līdzekli. Pakāpeniski bērns pāriet uz makrovīdi – apkārtējo sabiedrību, caur kuru bērns uztver pasauli kopumā. Vides ietekme ir nozīmīgs faktors ne tikai bērna vispārējā attīstībā, bet tieši runas attīstībā.

Konstruktīvā darbība ir arī runas veicinātāja, jo bērni darbojoties sarunājas savā starpā, tādejādi motivējot savu darbību. Kā arī konstruējot bērni mācās atrašanās vietu nosaukumus – vietniekvārdus – “uz”, “zem”, “pie”, “aiz”, “apakšā”, “virs”, aktivizē vārdu krājumā apstākļa vārdus – “augšā”, “lejā”, “priekšā”, “aizmugurē”, “pa labi”, “pa kreisi”. Apgūst tādus jēdzienus kā augsts – zems, plats – šaurs, garš – īss, mazs – liels, u.c.

Konstruktīvās darbības procesā bērni apgūst celtniecības sastāvdaļu ģeometriskos nosaukumus (kubs, stienis, plāksne, u.c.).

Visās nodarbībās bērnus jārosina stāstīt, ko tie būvēs, nepieciešamības gadījumā palīdzot ar jautājumiem un padomiem. Bērnus biežāk jāiesaista parauga analizēšanā, tas attīsta apzinātas konstruēšanas prasmi, rosina patstāvīgu darbības paņēmienu meklēšanu.

Runa ir viens no intelektuālās attīstības līdzekļiem. Darbojoties un socializējoties bērni pakāpeniski apgūst jaunu izziņu un papildina savu vārdu krājumu. Valodas apgūšanas pamatnosacījums arī ir vārdu apgūšana, to krājuma paplašināšana un aktivizēšana. Telpiskās un skaitliskās attiecības var atspoguļot tikai ar vārda palīdzību. Katrs jauns bērnu apgūtais darbības paņēmiens, katru no jauna aktualizēto īpašību nostiprina ar precīzu vārdu. Bērniem vissarežģītākais ir

runā atspoguļot matemātiskās saites un attiecības, jo te nepieciešama prasme veidot ne tikai vienkāršus teikumus, bet arī sarežģītus teikumus.

Konstruktīvās darbības metodes un veidi **Constructive activity methods and shapes**

Nodarbība ir galvenā forma konstruēšanas mācīšanās bērniem, kur pielieto dažādas metodes un paņēmienus: objekta vērošana, parauga rādīšana un analīze, būves celtniecības veidošanas secība un paņēmienu izskaidrošana.

Nodarbībās pedagogs izmanto šīs metodes dažādās kombinācijās. To atlase nosaka konstruēšanas darbību nodarbībās. Metodes izmantošanu nosaka, pirmkārt, mācību uzdevumi, otrkārt, bērnu pieredze, to konstruēšanas prasmes.

Konstruēšana ļauj izmantot, darbā ar bērniem, priekšmetu grafisko modelēšanu, kā arī pašu konstrukciju. Sākotnēji bērniem jāapgūst vienkāršākās konstrukcijas no celtniecības materiāliem un grafiskos modeļus, to izmantošanu, kā arī viņi ir jāiepazīstina ar tādiem terminiem kā shēma un skice.

Kad bērns ir apguvis vienkāršākās konstrukcijas un prot izmantot gatavos grafiskos modeļus, var sākt iepazīstināt ar praktisko konstruēšanu – grafisko modeļu konstrukciju. Grafiskie modeļi tiek iekļauti uzdevumos, kur ir jākonstruē pēc parauga. Par paraugu sniedz modeli, kurā kontūras atsevišķiem elementiem slēptas. Modeļi nepieciešams atveidot no pieejamā konstruēšanas materiāla.

Bērnam piedāvā noteiktu uzdevumu, bet nesniedz paņēmienus kā to atrisināt. Galvenais uzdevums ir attīstīt prasmes uzskatāmajā modelēšanā, kas atstās ietekmi uz veiksmīgu konstruktīvo darbību un praktisko uzdevumu veikšanu. Grafiskos modeļus jārada kopā ar konkrētu priekšmetu vai gatavu celtni. Veidu kā tos savienot sākumā demonstrē pedagogs, pēc tam to veic paši bērni.

Grafiskie modeļi ir tie, kas bērniem padodas vislētāk un var aizņemt ilgu laiku, kamēr bērni tos apgū. Lielākais aizķeršanās punkts ir nemācēšana savstarpēji saistīt reālu detaļu izmēru un to attēlojumu shēmā.

Grafiskā modeļa analīzē dominē balstīšanās uz konkrētu paraugu, dažkārt arī tiešu demonstrējumu konstruēšanu. Bērniem raksturīgi ir izlaist kādus elementus vai arī tos aizstāt ar citu.

Iemesli grūtībām grafisko modeļu realizācijā ir:

- bērniem grafisko modeļu darbības uztveršanā nav izveidojusies māka aktualizēt atsevišķus elementu;
- veidojot modeļus neprasme lietot konstruktīvo darbību.

Lielākās problēmas bērniem var sagādāt nemācēšana lietot modeļus konstruktīvās darbības īstenošanas procesā, jo visi neprot gūt no modeļa vajadzīgo informāciju.

Grafiskais modelis reprodukcijas procesā, sadala vairākās daļās praktisko modeļi. Tas nozīmē, ka bērniem tiek piedāvāts modelis, kuram pakāpeniski tiek pievienoti elementi. Šādi bērns redz ne tikai celtnes beigu izskatu, bet arī pakāpenisku tās radīšanu.

Z.V.Lištvans uzskata, ka modelēšanā ir nepieciešami pagrūtinājumi, kad bērns ir apguvis modeli, pedagogam tas ir jāizmaina. (Лиштван, 1981)

Lai bērniem būtu vieglāk orientēties shēmās ir nepieciešams ieviest krāsu apzīmējumus, lai bērni zinātu ar kuru konstrukcijas elementu ir jāsāk. Kad bērni ir apguvuši prasmi darboties pēc shēmas, viņi jau var paši zīmēt shēmas. Jārosina, lai bērnu zīmētajās shēmās tiktu izmantoti krāsu apzīmējumi, ar kuru detaļu jāsāk celtniecība.

Tiek noteikti šādi konstruēšanas veidi:

1. pēc parauga – bērni veido konstrukciju pēc iepriekš sagatavotas konstrukcijas, zīmējuma, fotogrāfijas, vienkārša rasējuma, kurā precīzi ir iezīmētas prasītās konstrukcijas kontūras;
2. pēc nosacījuma – bērni konstruē jau zināmu konstrukciju, ievērojot noteiktās prasības;
3. konstruēšana pēc ieceres – paredz bērniem piedāvāt noteiktu tēmu vai ieceri, bet konstrukciju rada un nosaka pats bērns. Tēmu un konstrukcijas saturu bērns var izvēlēties patstāvīgi.

Skolotāja jautājumi, paskaidrojumi, izmantojami reizē ar uzskates metodēm, kur bērniem māca apsekot priekšmetus pēc noteikta plāna. Skolotāja pārdomātie jautājumi palīdz saskatīt būtiskas īpatnības. Jautājumiem ne tikai jāvirza bērna uzmanība uz ārējām pazīmēm, bet arī uz sakarībām starp priekšmetiem.

Pie bērnu konstruktīvās darbības apgušanas metodēm pieskaita arī analīzi un procesa darba vērtējumu. Analīzes laikā, pirmkārt, jāpievērš uzmanība paņēmieniem, kādus ir izmantojuši bērni veidojot celtnes. Pie kolektīvā darba rezultātu vērtējuma ir jāņem vērā ne tikai kolektīvā darba kvalitāti, bet arī cik lielā mērā bērni pildīja izvirzītos noteikumus.

Konstruktīvā darbība nav tikai kā līdzeklis prāta spēju attīstībai, bet formējas arī bērna kā indivīda morālās īpašības.

Morālo īpašību pilnveidošanās notiek tiešā kontaktā ar intelektuālo audzināšanu, un šajā procesā notiek vispusīga un harmoniska bērna attīstība. Konstruktīvai darbībai visā procesā ir svarīga loma, tā sekmē patstāvību, iniciatīvu, organizētību un atbildību veicot uzdevumu.

Svarīgi ir veidot bērnos vispārinošus priekšmetu pētīšanas paņēmienus. Iemācīt bērniem saskatīt priekšmeta sastāvdaļas, noteikt galvenās detaļas, uzkrāt to funkcionālo pielietojumu.

Strādājot ar bērniem radās vēlme uzzināt, kādas prasmes ir bērniem darbojoties ar konstruēšanas materiāliem pēc parauga – pedagogs pirms nodarbības ir uzcēlis celtni, kura bērnam ir jāattēlo, pēc nosacījuma – pedagogs dod nosacījumus, kurus ievērojot jāuzbūvē celtnē un pēc shēmas. Pētījumā piedalās 5 – 6 gadus veci bērni.

Kā bērniem ir veicies un kā bērni ir apguvuši konstruēšanas veidus skatīt 1.tabulu un 1.attēlu.

Kā redzams, viens no grūtākajiem veidiem ir darboties pēc shēmas.

1.tabula

Konstruēšanas veidu apgūšana
Constructive modeling activity

Nr.	Vārds	Pēc parauga darbojas			Pēc norādījuma darbojas			Pēc shēmas darbojas		
		brīvi	nepieciešama palīdzība	nepadodas	brīvi	nepieciešama palīdzība	nepadodas	brīvi	nepieciešama palīdzība	nepadodas
1.	G	x				x		x		
2.	E		x		x				x	
3.	El	x					x		x	
4.	I	x			x				x	
5.	Em	x			x			x		
6.	Ot			x		x			x	
7.	K	x				x				X
8.	Ga	x				x				X
9.	Am		x				x			X
10.	Ar	x				x		x		
11.	M	x			x				x	
12.	L	x				x			x	
13.	Os		x			x			x	
14.	Al	x				x				X
15.	La i			x			x	x		
16.	R	x				x			x	
17.	P	x				x			x	
18.	Re	x			x					X
19.	Ar n		x				x	x		
20.	Ed			x		x			x	
21.	N	x			x				x	
22.	S	x				x				X
23.	Ri		x			x		x		
24.	La u	x			x				x	
25.	K	x				x			x	
26.	Si		x				x		x	
27.	Pa u	x			x					X
28.	An	x				x		x		
29.	Ma			x		x			x	
30.	Ro		x			x			x	
		19	7	4	8	17	5	7	16	7

Apzīmējumi: X – brīvi darbojas

Pēc skolotājas, norādījuma brīvi darbojas 8 bērni, 17 bērniem nepieciešama skolotājas palīdzība, darbs tika veikts līdz galam un visi norādījumi tika ņemti vērā, 5 bērniem uzdevums nepadodas. Šie bērni ieviesa izmaiņas norādījumos un veica darbu, kas neatbilda norādījumiem.

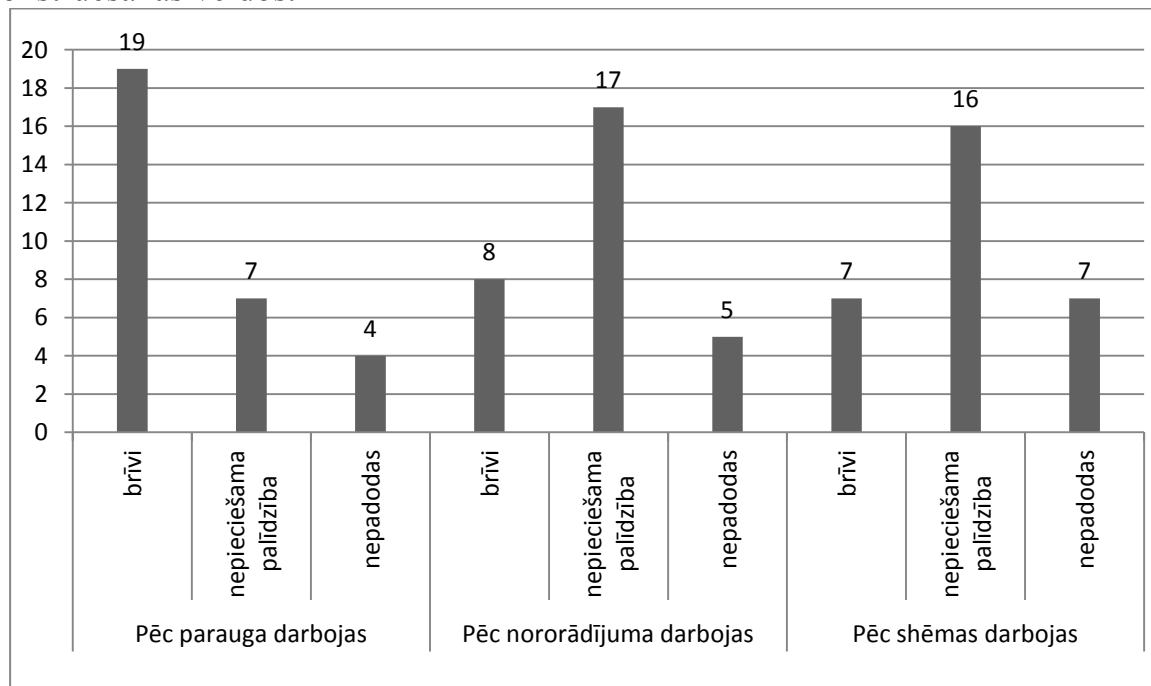
Ļoti svarīgi savlaicīgi norādīt bērniem par radušos kļūdu, palīdzēt saprast to, kas tika darīts nepareizi un ļaut bērnam pašam to izlabot.

Pēc shēmas brīvi darbojas 7 bērni, 16 bērniem nepieciešama palīdzības. Bērnu celtnēs bija neprecizitātes un kļūdas, tomēr tās bērni izlaboja celtniecības laikā ar skolotājas palīdzību. 7 bērni neprot darboties pēc shēmas.

Šis bija viens no grūtākajiem uzdevumiem darboties pēc shēmas.

Konstruktīvā darbība ieņem būtisku vietu daudzos bērnu attīstības aspektos, to skaitā valodas attīstībā. Bērni darbojoties sarunājās savā starpā, tādejādi motivējot savu darbību. Konstruējot meklēja atrašanās vietu nosaukumus – pa labi, pa kreisi, augšā, lejā, kā arī apguva jēdzienus – augsts – zems, šaurs - plats, garš – īss, mazs – liels.

Apsekojot tabulu varu veikt secinājumus, kāda ir bērnu darbība dažādos konstruēšanas veidos.

1.att. Konstruēšanas veidi

Constructive modeling activity

Pēc parauga brīvi darbojas 19 bērni, 7 bērniem nepieciešama skolotājas palīdzība, tomēr darbu veikt līdz galam izdevās, 4 bērniem šis uzdevums sagādā grūtības.

Bērniem, kuriem nepadodas, kā arī bērniem, kuriem nepieciešama palīdzība pierod pie palīga lomas, viņiem neformējas konstruktīvās iemaņas. Šādi bērni ir mazaktīvi, neprot izrādīt patstāvību, iniciatīvu, lai realizētu iecerēto.

Apkopojot tabulā iegūtos datus, tos shematiski var aplūkot 1.attēlā.

Secinājumi

Conclusions

Pamatojoties uz apgūto teorētisko mantojumu par konstruktīvo darbību pirmsskolas vecumā, veidots praktiskais pētījums ļauj apgalvot:

1. Konstruktīvā darbība ir tā, kas bērnos pilnveido izpratni par konstrukcijas struktūru;
2. Priekšstati un izpratne par konstruktīvo darbību bērniem veidojas uz praktiskās pieredzes pamata, konkrēti tiešā kontaktā ar konstruēšanas materiāliem;
3. Analizējot dažādu autoru darbus, tika secināts, ka nozīmīga konstruktīvajā darbībā ir bērna intelektuālā un garīgā attīstība, psiholoģiskie faktori, vide, kā arī ar konstruktīvās darbības palīdzību bērni gūst zināšanas par stabilitāti un līdzsvaru, kā arī uzlabo savu telpiskuma izjūtu.
4. Konstruējot pēc parauga, pēc nosacījumiem, pēc shēmas bērni norādījumus katrā no konstruēšanas veidiem spēja izprast tikai pēc ilgākas darbošanās;
5. Konstruktīvā darbība skar vairākus bērnu apziņas procesus, tā veicina uztveres spējas, domāšanu, iztēli, liek bērnam domāt par priekšmetu krāsām, formām un sakarībām;
6. Konstruktīvā darbība ir runas veicinātāja, jo bērni sarunājas savā starpā, tādejādi motivējot savu darbību.

Summary

Constructive activity is the promoter of the speech because children speak with each other in that way motivating their activity. Speech is one of the means of the intellectual development. During the construction the children learn the names of the location. Acting and communicating the child acquires the new information and increases the vocabulary. The main condition of the acquiring the language is to acquire the words, to increase the vocabulary and promote it. Dimensional and numerical proportionals could be reflected only with the help of words. Each new acquired by the children activity manner is fixed by the accurate word. The most complicated thing in the speech for the children is to reflect the mathematical links and proportions because they need the ability to form complicated sentences. The constructive activity is viewed as the manner in the development of the all – round child – intellectual and mental age. In the process of the constructive training the children acquire the general aspects. Ability to purposefully inspect the items or the models. Children learn to plan their action, learn to control it and to correct their mistakes.

Literatūra Bibliography

1. Hansena, K.A, Kaufmane, R.K., Voiša K.B. (1998). *Soli pa solim: programma bērniem un vecākiem.* – Sorosa fonds – Latvija
2. Ļubļinska, A. (1979). *Bērnu psiholoģija*, R: Zvaigzne, 383.lpp
3. Kovaļovs, A. (1996). *Personības psiholoģija*, R: Zvaigzne, 131.lpp
4. *Pedagoģijas terminu skaidrojošā vārdnīca* (2000). R.: Zvaigzne ABC
5. *Pirmsskolas izglītības programma* (1998). R.: Mācību Apgāds NT, 40.lpp
6. Jevtjeva, L. (2004). Bērnu agrīnās valodas attīstība. *Žurnāls vecākiem par bērniem ar īpašām vajadzībām.* Nr2/2004; Latvijas portridžas mācībsistēmas asociācija, 51pp
7. Vorobjovs, A. (1996). *Psiholoģijas pamati*, R.: Mācību apgāds, 323.lpp
8. Кольцова, М., Рузина, М. (2006). *Ребёнок учится говорить. Серия – Психология детства.* Екатеринбург, 190.lpp
9. Комарова, Т.С. (1985). *Методика обучения изобразительной деятельности и конструированию.* Москва. Просвещение, 268.lpp
10. Куцакова, Л. (1990). *Конструирование и ручной труд.* Москва. Просвещение, 157.lpp
11. Лиштван, З. (1981). *Конструирование.* Москва. Просвещение, 159.lpp
12. Лиштван, З. (1971). *Игры и занятия со строительным материалом в детском саду.* Москва. Просвещение
13. Под ред. Венгера, Л. (1986). *Развитие познавательных способностей в процессе дошкольного воспитания.* Москва. Просвещение
14. Под ред. Поддякова, Н., Сохина, Ф. (1984). *Умственное воспитание детей дошкольного возраста.* Москва. Просвещение, 207.lpp

<p>Ineta Aizporiete</p>	<p>University of Latvia Raiņa bulv. 19, Riga, Latvia E-mail: ineta1308@tvnet.lv Phone: +371 26494918</p>
--------------------------------	---